МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
СЛОВАЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА (СЛОВАЦЬКА РЕСПУБЛІКА)
ЧЕСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПРИРОДНИЧИХ НАУК (ЧЕХІЯ)
ПОМОРСЬКА АКАДЕМІЯ В СЛУПСЬКУ (ПОЛЬЩА)

Міжнародна науково-практична конференція

АГРАРНА ОСВІТА ТА НАУКА: ДОСЯГНЕННЯ, РОЛЬ, ФАКТОРИ РОСТУ

Сучасний розвиток ветеринарної медицини

14 вересня 2026 року

Біла Церква
2026

УДК 636.09'06

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Шуст О.А., д-р екон. наук, ректор.
Варченко О.М., д-р екон. наук.
Скиба В.В., д-р с.-г. наук.
Димань Т.М., д-р с.-г. наук.
Крауютієне І., д-р філософії.
Мамедова К.Х., д-р філософії.
Царенко Т.М., канд. вет. наук.
Козій Н.В., канд. вет. наук.
Василенко О.І., д-р філософії.
Мостипан О.В., відповідальний секретар.

Відповідальна за випуск – **Мостипан О.В.,** начальник редакційно-видавничого відділу.

Сучасний розвиток ветеринарної медицини: матеріали міжнародної науково-практичної конференції. 14 вересня 2026 р. Білоцерківський НАУ. 108 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

©БНАУ

терапії за відновленням статевої циклічності досягала 100 %, а за результативністю першого осіменіння та кількістю вагітних корів – 66,7 %.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Лотоцький В. Без репродукції – не має продукції [електронний ресурс] / В. Лотоцький. 2023. URL:https://avm-ua.org/uk/post/bez-reprodukcii-ne-mae-produkcii.
2. Lucy, M. C., & Pohler, K. G. (2025). North American perspectives for cattle production and reproduction for the next 20 years. Theriogenology, 232, 109–116. DOI:10.1016/j.theriogenology.2024.11.006.
3. Jeong, J. K., Kang, H. G., & Kim, I. H. (2018). Associations of puerperal metritis with serum metabolites, uterine health, milk yield, and reproductive performance in dairy cows. Journal of veterinary clinics, 35 (6), 258-265. DOI:10.17555/jvc.2018.12.35.6.258.
4. Fedorenko, S. Y., & Kuraksina, L. A. (2021). Metritis in cows as a reason for the decrease of their reproductive ability (review article). Veterinary Science, Technologies of Animal Husbandry and Nature Management, 7, 146-149, Doi:10.31890/vttp.2021.07.22.
5. Dairy cow reproduction under the influence of heat stress / A. Sammad et al. Journal of Animal Physiology and Animal Nutrition. 2019. Vol. 104, no. 4. P. 978– 986. DOI:10.1111/jpn.13257.
6. Abraham F. (2017) An Overview on Functional Causes of Infertility in Cows. JFIV Reprod Med Genet 5: 203. doi:10.4172/2375-4508.1000203.

УДК 636.409:618.19-002:616-08

ВЛАСЕНКО С.А., д-р вет. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

СПРИЯЮЧІ ФАКТОРИ РОЗВИТКУ СИНДРОМУ ММА У СВИНОМАТОК

Встановили, що найвищий ризик розвитку гострого післяродового метриту мають свиноматки після третього і четвертого опоросу, а синдрому ММА − після перших та п’ятих родів. Первинна слабкість перейм і потуг під час родів підвищує ймовірність розвитку у свиноматок в післяродовий період синдрому ММА в 3,7 раза.

Ключові слова: свиноматки, післяродовий метрит, синдром метрит−мастит−агалактія, кратність опоросів, первинна слабкість перейм і потугів.

VLASENKO S.A., doctor of veterinary sciences
Bila Tserkva National Agrarian University

PREDISPOSING FACTORS FOR THE DEVELOPMENT OF MMA SYNDROME IN SOWS

It was established that sows after the third and fourth farrowings have the highest risk of developing acute postpartum metritis, whereas the highest risk of MMA syndrome occurs after the first and fifth farrowings. Primary weakness of uterine contractions and straining during parturition increases the likelihood of MMA syndrome development in sows during the postpartum period by 3.7 times.

Keywords: sows, postpartum metritis, metritis–mastitis–agalactia syndrome, number of farrowings, primary weakness of uterine contractions and straining.

На сьогодні післяродові захворювання запального ґенезу залишаються актуальними проблемами у свинарських підприємствах. Нерідко, на тлі післяродового запалення матки у свиноматок, виникає синдром метрит−мастит−агалактія (ММА). У більшості випадків ММА може бути спорадичним обмежуватися кількома тваринами, але середня захворюваність становить приблизно 10−15%. Водночас, за повідомленнями ряду дослідників [1, с. 1; 2, с. 1], захворюваність свиноматок гострим метритом та синдромом може досягати 37,6−70,6%. Зазначена патології є причиною загибелі поросят, а також стає причиною порушення відтворної функції та втрати фертильності у свиноматок, що призводить до передчасного їх вибуття із репродуктивного стада. У механізмі їх розвитку ключову роль відіграють грамнегативні бактерії та ендотоксини, які вони виділяють. В кишківнику свиноматок завжди має місце дисконфлікт бактерій групи *E.Coli* та лактобактерій. В умовах стресу та болю при опоросі знижується резистентність організму. А якщо додати до цього неправильні

годівлю, умови утримання та санітарний стан на фермі, виникнення ММА у свиноматок неможливо уникнути. За таких умов ендотоксини проникають через його стінку до променевої артерії й далі з кров'ю розносяться по всьому організму. При цьому вони впливають на гіпоталамо-гіпофізарну систему та виділення гормону пролактину, тим самим погіршуючи секрецію молока [2, с. 4]. Мікроорганізми найчастіше проникають у молочну залозу лактогенним шляхом і лімфогенно поширюються безпосередньо в молочній залозі та зумовлюють розвиток маститу. Водночас уповільнення інволюції матки та накопичення лохій у ній, стають підґрунтям для розвитку метриту, а основною причиною системного захворювання є всмоктування токсинів, що призводить до токсемії [3, с. 778].

За літературними даними [4, с. 89], ММА відносять до багатофакторного захворювання, утім найпоширенішими причинами визначені незбалансована годівля, порушення санітарно−гігієнічних умов і неправильне ведення опоросу з високим ризиком мікробного забруднення родових шляхів. Можливі причини різноманітні, тому етіологія синдрому явно багатофакторна. На усіх фермах, які мають різні гігієнічні умови та стандарти добробуту тварин можуть спостерігатися випадки ММА у свиноматок. Це трапляється навіть на добре керованих фермах з оптимізованою практикою дезінфекції. Незважаючи на активну дослідницьку діяльність щодо цього питання, жодного ефективного протоколу для вирішення зазначеної проблеми не розроблено.

Метою наших досліджень було визначити частоту прояву гострого метриту та ММА у свиноматок, залежно від кількості та перебігу у них родів.

Дослідження проводили на свинофермі приватного підприємства «Фатіма-Агро». Матеріалом досліджень були свиноматки порід ландрас і п'єтрен, під час родів та після 1−6-го опоросу. Діагноз ставили на підставі анамнезу, клінічних ознак, виявлення у самок маститу, порушень лактації, а також метриту. З метою раннього виявлення хворих тварин проводили термометрію всіх свиноматок, що опоросилися, протягом перших двох діб після опоросу 1−2 рази на день.

На першому етапі досліджень визначали поширеність гострого метриту та синдрому ММА у свиноматок з різною кратністю опоросів (табл. 1).

Таблиця 1 − **Ризик розвитку синдрому ММА у свиноматок з різною кількістю родів**, %, n=34

Свиноматки після опоросу	Прояв у свиноматок			
	гострого метриту, n=16		ММА, n=18	
	n	%	n	%
Першого	2	12,6	9	50,0
Другого	3	18,7	1	5,6
Третього	4	25,0	2	11,2
Четвертого	5	31,3	1	5,6
П'ятого	1	6,2	5	27,7
Шостого	1	6,2	−	0

За отриманими даними випливає, що найбільший ризик розвитку гострого післяродового метриту мають свиноматки після третього і четвертого опоросу. На ці вікові групи тварин припадає відповідно 25,0 % та 31,3% усіх випадків захворювання. Водночас, 12,6% самок були після перших, а 18,7% − після других родів. Після п'ятого і шостого опоросу зазначену акушерську патологію мали по одній самці, що відповідає мінімальним показникам 6,2%. Вікова структура свиноматок з ММА мала дещо інший характер. Так, синдром найчастіше проявлявся після перших родів – у 50% випадків. Другий пік за частотою виникнення реєстрували у свиноматок після п'ятого опоросу, який досягав 27,7 %. Частка свиноматок після третього опоросу складала 11,2 %, а після другого і четвертого була найменшою (5,6%). Отже, найбільший ризик розвитку гострого післяродового метриту мають свиноматки після третього і четвертого опоросу, а синдрому ММА − після перших та п'ятих родів.

Одною з головних передумов виникнення синдрому ММА є патологічні роди, зумовлені атонією матки. Первинна слабкість пологів у свиноматок характеризується

збільшенням тривалості опоросу більше 5 год, у тому числі стадії виведення плодів – понад 3 год та послідовної – понад 2 год.

Для визначення ризику розвитку ММА у свиноматок, залежно від перебігу родів нами були сформовані дослідна та контрольна групи тварин. До контрольної групи віднесли 46 самок з нормальною динамікою родів та народженням живих, життєздатних поросят. У дослідну − ввійшли 21 свиноматка з тривалістю родів понад 5 годин, із затриманням посліду та інтервалом між виведенням плодів понад 40 хвилин (табл. 2).

Таблиця 2 − **Частота розвитку синдрому ММА у свиноматок з первинною слабкістю перейм і потуг, %**

Група самок	Кількість голів	Проявився синдром ММА	
		n	%
Дослідна	21	5	23,8
Контрольна	46	3	6,5

За отриманими результатами досліджень встановили, що за нормального перебігу родів ММА виник у 3-х самок з 46-ти дослідним, тобто у 6,5% породіллей. Натомість, з 21-ї свиноматки, у яких діагностували патологічні роди через гіпотонію матки у 23,8%, діагностували клінічний прояв ММА.

Отже, первинна слабкість перейм і потуг під час родів підвищує ймовірність розвитку у свиноматок в післяродовий період синдрому ММА в 3,7 раза, що обґрунтовує необхідність проведення профілактики зазначеної патології у свиноматок, які мали патологічні роди.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Kemper N. Update on postpartum dysgalactia syndrome in sows. J Anim Sci. 2020 Aug 18; 98 (Suppl 1): 117-125. doi:10.1093/jas/skaa135. PMID: 32810252; PMCID: PMC7433910.

2. Березовський Р. Синдром ММА: заходи профілактики та лікування репродуктивних проблем у свиноматок. *Прибуткове свинарство. 2018. № 4 (46). С. 15−18.*

3. Angjelovski B., Cvetkovikj A., Mrenoshki S., Radeski M., Cvetkovikj I., Ratkova M., and Dovenski T. 2016. Bacteria associated with clinical postpartum dysgalactia syndrome in farmed sows in the Republic of Macedonia. Turk. J. Vet. Anim. Sci. 40 (6): 776–781. doi:10.3906/vet-1602-102.

4. Jenny B., Vidondo B., Pendl W., Kümmerlen D., and Sidler X.. 2015. Evaluation of risk factors for mastitis-metritis-agalactia in pig farms in Switzerland. Schweiz. Arch. Tierheilkd. 157: 689–696. doi:10.17236/sat00047.

Секція 4. АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ, СУЧАСНІ ЦИФРОВІ ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ, ЛІКУВАННЯ ТА ПРОФІЛАКТИКИ ВНУТРІШНЬОЇ ПАТОЛОГІЇ Й РОЗЛАДІВ ПОВЕДІНКИ ТВАРИН І ПТИЦІ

УДК 636.8.09:616.12-008.331.1

ПІДДУБНЯК О.В., канд. вет. наук, **ХАРЧЕНКО А.В.,** канд. вет. наук,
БІЛИК Б.П., асистент
Білоцерківський національний аграрний університет, м. Біла Церква, Україна

СИСТЕМНА АРТЕРІАЛЬНА ГІПЕРТЕНЗІЯ У КОТІВ: СУЧАСНІ ПІДХОДИ ЩОДО ДІАГНОСТИКИ ТА ОЦІНКИ УРАЖЕННЯ ОРГАНІВ-МІШЕНЕЙ

Системна артеріальна гіпертензія (САТ) у котів є важливим клінічним синдромом, який часто супроводжує ХХН та гіпертиреоз, а також може виникати за інших системних та ендокринних захворювань. Основним алгоритмом діагностики є стандартизоване повторне вимірювання САТ із мінімізацією стресового впливу. Виявлення САТ ≥160 мм рт. ст. потребує поглибленого клінічного обстеження та пошуку уражень органів-мішеней. Комплексна діагностика повинна включати оцінку функції нирок, тиреоїдного статусу, офтальмоскопію, кардіологічне та неврологічне обстеження. Раннє виявлення САГ та встановлення її етіології є важливою умовою своєчасної корекції основного захворювання, запобігання незворотному ураженню органів-мішеней і покращення прогнозу щодо здоров´я котів.

Ключові слова: коти, системна артеріальна гіпертензія, систолічний артеріальний тиск, хронічна хвороба нирок, гіпертиреоз, органи-мішені, діагностика.

PIDDUBNYAK O.V., candidate of veterinary sciences, **KHARCHENKO A.V.,** candidate of veterinary sciences, **BILYK B.P.,** Assistant
Bila Tserkva National Agrarian University